



23.1.2023

Lausunto

Lausuntopyyntö: VN/21836/2021

Ympäristöministeriö

Joona Lehtomäki

kirjaamo.ym@gov.fi

Lausunto ympäristöministeriön luonnoksesta kansalliseksi monimuotoisuusstrategiaksi

Yleistä

Nordkalk Oy Ab (jäljempänä "Nordkalk") on eri muodoissaan harjoittanut kalkkikaivostoimintaa Suomessa jo noin 120 vuoden ajan. Suomen lisäksi Nordkalk-konserni louhii tai jalostaa kalkkikivipohjaisia tuotteita myös mm. Ruotsissa, Norjassa, Virossa, Puolassa ja Turkissa. Nordkalkille on siten muodostunut merkittävä käytännön ymmärrys kaivostoimialasta, sen ympäristövaikutuksista sekä sen sääntelystä Euroopan laajuisesti. Nordkalkin pitkäkestoinen toiminta on osoitus siitä, että kaivostoimintaa on Suomessa mahdollista harjoittaa kestäväällä, ympäristöystävällisellä ja kustannustehokkaalla sekä luonnon monimuotoisuutta kunnioittavalla tavalla.

Ilmasto, maaperä, vesi, luonto ja niiden monimuotoisuus ovat Nordkalkin toimintaa ohjaavia arvoja ja yhtiö on sitoutunut vastuulliseen kiertotaloutta vahvistavaan toimintaan. Maaperän käyttö perustuu pitkäaikaiseen suunnitelmallisuuteen ja ympäristöarvot sekä luonnon monimuotoisuus otetaan huomioon koko toiminnan elinkaaren ajan, aina toiminnan alusta jälkihoitosuunnitelmien loppuun viemiseen saakka.

Kalkkikalliot rajattiin luonnonsuojelulailta tiukasti suojeltavien luontotyyppien ulkopuolelle. Nordkalkin näkemyksen mukaan kansallisen lainsäädännön kanssa osittain ristiriidassa oleva ja pidemmälle menevä strategia kalkkikallioiden suojelun osalta olisi omiaan aiheuttamaan epävarmuutta lain tulkinnasta.

Nordkalk katsoo lisäksi, että yksittäisiä tärkeitä kohteita voidaan suojella luonnonsuojelualueiden ja kaavoituksen avulla. Kalkkivilouhinnan osalta ympäristövaikutusarvioinnit ja suunnitelmat tehdään kattavasti jo ennen toiminnan aloittamista ja luontotyyppien monimuotoisuus otetaan huomioon koko toiminnan elinkaaren ajan.

Nordkalk

Vaikutusten arviointi

Luonnoksessa strategian vaikutusten arviointi on jäänyt hyvin pintapuoleiseksi. Strategiassa on muun muassa kuvattu pääpiirteittäin vaikutuksia kaivosteollisuudelle, mutta vaikutukset seuraavalle portaalle, eli mm. kaivosteollisuuden suorille ja välillisille asiakkaille, on jätetty vaikutusten arvioinnin ulkopuolelle ja näin kokonaan käsittelemättä. Juuri nämä seikat ovat hyvin merkityksellisiä myös kansallisen huoltovarmuuden näkökulmasta. Kalkkikiven louhinta on Suomessa paikalliseen ruoantuotantoon, vedenpuhdistukseen, rakentamiseen ja paikallisten teollisten yritysten tarpeisiin suunnattua toimintaa.

Luonnon mineraalit ovat suomalaisessa kiertotalousyhteiskunnassa kriittisiä. Muiden mineraalien ohella, yhteiskunta tarvitsee kalkkikiveä. Sen rooli mm. vedenpuhdistuksessa, maataloudessa sekä useissa teollisissa prosesseissa on kriittinen. Tämä yhteiskunnallisesti merkittävä rooli on otettava huomioon osana myös Suomen huoltovarmuutta. Kestävää ja vastuullista kaivostoimintaa on se, että pystymme varmistamaan kriittisten mineraalien saatavuuden jatkossa myös tällaisina poikkeuksellisina aikoina, joissa nyt elämme.

Nordkalk auttaa kalkkipohjaisilla tuotteillaan ja palveluillaan asiakkaitaan vähentämään negatiivisia ympäristövaikutuksia sekä edistää ja tukee asiakkaidensa kiertotaloustavoitteita ja -ratkaisuja. Nordkalkin tuotteilla on ennen kaikkea kyky puhdistaa, neutraloida ja korvata kalliimpia ja haitallisempia aineita sekä vähentää kemikaalien käyttöä ja neutraloida happamia maita. Kalkkipohjaiset tuotteet turvaavat ympäristönsuojelua jäteveden käsittelyn, happamuuden torjunnan ja metallikaivosten vesien käsittelyn sekä savukaasujen puhdistuksen muodossa. Kalkkituotteilla turvataan myös kestävä kotimainen maatalous sekä tuetaan Itämeren suojelua. Yhtenä tärkeimmistä, kotimaiset kalkkivarannot palvelevat osana yhteiskuntamme huoltovarmuutta – mm. juomaveden puhdistus on kotimaisen kalkin varassa. Kalkki on vielä toistaiseksi lukuisille aloille kriittisenä mineraalina yksi suomalaisen kiertotalousyhteiskunnan elinehdoista.

Nordkalk haluaa lisäksi painottaa, ettei suunniteltu ja tavoiteltu vihreä siirtymä tapahdu ilman resursseja – kalkkituotteilla on merkittävä rooli metallien tuotannossa kuten esimerkiksi tuulivoimaloiden teräksessä ja lähivuosina myös litimhydroksiidin tuotannossa.

Kalkkikallioiden suojelun tarve strategiatasolla

Nordkalkin näkemys strategiassa ehdotetusta erillisestä monimuotoisuutta turvaavasta laista on, että se aiheuttaisi turhaa päällekkäisyyttä ja epäselvyyttä lainsäädännön tulkintaan. Kaivoslaki ja luonnonsuojelulaki ovat riittäviä sääntelemään luontotyyppien suojelua ja sisältävät myös vaatimuksia erilaisista kompensatiotoimenpiteistä. Uutta lainsäädäntöä harkittaessa tulee ottaa huomioon kattavammin myös eri lakien yhteisvaikutukset sekä niiden toimiminen kokonaisuutena. Nordkalk näkee edelleen, että yhtiöiden oma-

Nordkalk

aloitteiset aktiiviset toimenpiteet ovat tehokkaampia kestävän kaivosliiketoiminnan kehittämiseen kuin päällekkäistä sääntelyä lisäävät hankkeet ja strategiat.


Strategian lähtökohdissa on huomioitu, että kallioiden kokonaispinta-ala on pieni, mutta että varsinkin kalkkikalliolla elää paljon niihin erikoistuneita lajeja. Kestävällä tavalla hoidettu kalkkikaivostoiminta luo myös toiminnallaan luonnollisia elinympäristöjä harvinaisille kalkkiperaisella maaperällä viihtyville kasveille, sekä edistää näiden elinoloja. Tässä yhteydessä Nordkalk haluaa korostaa myös jälkihoitovaiheen merkitystä. Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen läpi koko kaivoksen elinkaaren on mahdollisuus, jolloin kalkkikallioita voidaan suojella ja saattaa sellaiseen muotoon, joka edistää luonnon monimuotoisuutta eri tuotantovaiheiden tarpeita ja sen myötä kansallista huoltovarmuutta vaarantamatta.

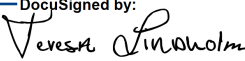
Kaivosyhtiöillä on vahva tahtotila ja kyvykyys huomioida luonnon monimuotoisuus omassa toiminnassaan. Nordkalkilla on kattava ja kunnianhimoinen vastuullisuusohjelma ja siihen kuuluu olennaisena osana myös biodiversitettipolitiikka, jonka mukaan Nordkalk kehittää toimintaansa. Yhtiö osallistuu mielellään aktiivisesti hoito- ja suojelusuunnitelmien luomiseen ja toteuttamiseen myös jatkossa, kuten esimerkiksi tavoitteessa T8.8 esitettyihin umpeenkasvusta kärsivien luontotyyppien hoitoon. Toiminnanharjoittajan osallistaminen lisää osaamista luonnonhoitotyöstä sekä kannustaa ja inspiroi laajalti lisätoimenpiteisiin. Toiminnanharjoittajien mukaanottaminen tuo myös lisäresursseja hoitotöihin. Kattava yhteistyö toiminnanharjoittajien, luonnonsuojeluviranomaisten ja muiden luonnonhoitotöitä toteuttavien tahojen kanssa on siten kaikkien osapuolten eduksi ja edistää luonnon monimuotoisuutta. Tällainen yhteistoiminta on jo suunnitteilla eri toiminnanharjoittajien ja viranomaisten kanssa.

Kalkkikaivosyhtiöiden toimintaedellytykset on turvattava myös tulevaisuudessa. Täten pyydämme huomioimaan strategiatyössä kattavammin kalkkikallioiden luontotyyppisuojelelun vaikutuksia sekä mahdollisuuksia vahvempaan yhteistyöhön eri toiminnanharjoittajien kanssa.

Paraisilla,

26.1.2023

DocuSigned by:

DF1F2CCC03824CA...
Laura Lehtikunnas, Lakiasiaainjohtaja

DocuSigned by:

73E78A5513E24BE...
Teresa Lindholm, Ympäristöpäällikkö